

розшукав ніхто (як не лічити дечого неважного в „Могилев. епарх. Вѣдомостях“).

До таких самих компіляцій належить і книжка, заголовок котрої ми виписали. Про жите і діяльність Кониського тут нічого не сказано сьвіжішого, як що-до фактів, так і що-до тенденції, і з сього погляду книжка не заслугує уваги. Але д. Сребницький більш завважив, ніж інші біографи Георгія, на генеалогію Кониських і використувавшись деякими здобутими матеріялами, присвятив їм добру частину своєї праці. Тут, межі иньшим рішаєть ся питанє: чи рід Кониських був шляхетський, чи походив з посольства. Автор вагаєть ся признати, що Кониські належали до шляхетства, бо по Соловбову (Історія Росії т. XI стор. 38) Катерина II писала до Репніна, що Поляки не захочуть признати Георгія православним архієреєм в Польщі, як не польського шляхтича. Але-ж, Поляки всетаки мусіли признати його архієреєм, як не шукели формальних перешкод до сього; 2) Катерина могла боятись, що Поляки не приймуть Кониського не через те, що він не шляхтич з роду, а через те, що він не польський шляхтич, бо був з московської сторони; 3) Сам д. Сребницький каже далі, що одного з Кониських — Федора, після виданя „жалованої грамоти дворянам“ 1785 р., чернігівське „дворянское депутатское собрание“ зтвердило в дворянстві, між иньшим, на основі грамоти короля Яна Казимира 1659 р., виданої на імя пра-дїда його Єремїі Касяновича.

Перелічуючи всі прислуги Г. Кониського „отечеству“ і осьвічуючи їх сьвітлом російського патріотизму, д. Сребницький зовсім не згадав про одну не меньше важну прислугу Георгія ділу „обрусєнія окраїн“, власне про те, що в старій київській академії він був першим насадителем російської ломоносовської літератури, у якій він дуже кохав ся і яку ширив серед своїх учеників в академії.

Вкінці книжки додані копії з грамоти короля Яна Казимира Єремїі Кониському, двох універсалів гетьмана Данила Апостола (1732) і двох „сальвогвардій“ російських фельдмаршалів Мініха і Лассі (1736 і 1740 р.) на імя вьука Єремїі — і дядька Георгія — Григорія Кониського.

I. З.

Stanisław Schnür-Pepłowski — Teatr polski w Galicyi wschodniej, Льв., 1894, ст. 46.

— Bogusławski we Lwowie (Ustęp z dziejów sceny polskiej), 1795—1799, Льв., 1895, ст. 29.

Dr. Bronisław Czarnik — Korzeniowski i teatr lwowski (1822—1844), Льв., 1896, ст. 63 (відбитка з Przewodnik-a naukow-oro i literack-oro).

Michał Rolle — Seweryn Malinowski, kartka z dziejów sceny polskiej na wschodnich kresach, Краків, 1896, ст. 44 (відбитка з „Przegląd-y polsk-ogo).

Ті всі брошури займають ся історією інституції польської, отже для нас чужої, але на нашій території, і тим заслугоють нашій уваги. Перша з них оповідає коротко історію польського театру у Львові, починаючи приїздом Богуславського до Львова 1795 р., про борби і ревалюацію з сталим німецьким театром, про короткий триумф польської сцени, що не могла з материяльних причин устоятись на довше, але все таки дала підставу до пізнійшої праці Камінського. Дальше іде історія самого театрального будинку, доведена аж до 1892 р.; жерелом служили тут авторам акти краювого виділу. При тім автор оповідає також коротко про важнійші події і переміни в персоналю і заряді і згадує про вандрівні провінціональні театри (вчисляє їх чотири польські, одну трупу руську, одну жидівську) та про аматорські театральні товариства.

Друга брошура спеціально говорить про згадані перші початки польської сцени у Львові себто в 1794—5 р., коли перестав існувати польський театр у Варшаві. Крім суперника в особі директора німецького театру мав Богуславський ще велику порепону в сталим браку гроша, що таки і випер його по п'ятилітнім побуті зі Львова. Всеж таки за той час Богуславський виробив деякі спеціальні сили й працював над збагаченем театрального репертуару як автор і перекладчик. Праця д. Чарніка належить о стільки до львівського театру, що дає перегляд творів Корженьовского, виставлених на львівській сцені, від 1822—1844, коли твори того автора були найважнійшою частию театрального репертуару. Розвідка написана на основі листів Корженьовского до львівського актора Бензи; при кінци видруковані ті листи в цілости і додана табличка, що виказує вистави творів Корженьовского у Львові між 1831—1847.

Д. Ролле оповідає історію актора Маліновского (1777—1850) що був директором польських театрів в Камінци, Кремінци і Житомирі; заїздив також до Ярулинець на час ярмарків і до Дубна підчас контрактів; виступав і у Львові. Трупа його, по словам автора, находила всюди признанє, але зазнала багато біди для браку гроша і всяких невгод, а сам Маліновський по довгих трудах умер в біді в Камінци. Автор підносить велику заслугу Маліновского в тім, що двигав народню польську інституцію і боров ся з великими трудностями в ті часи, коли тільки в костелі і в театрі можна було уживати польської мови. Та остатні слова занадто вже чорно малюють долю польської мови в 1-ій пол. сього віка.